

Cartea de teatru

„Drame și comedii“ de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu

Recentul volum de teatru, cuprinzând drame și comedii semnate de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu, reunește piese cunoscute, cele mai multe, din emisiunile radiofonice, de televiziune sau de pe scenele teatrelor. Sînt texte relativ noi, din creația ultimilor 5-6 ani, marcînd o diferență netă de stil, de preocupări chiar, față de lucrările anterioare.

Interesul dramaturgilor se îndreaptă acum cu predilecție spre analiza psihologică, spre studiul resorturilor intelectuale și afective care declanșează acțiunile personajelor. Nararea unor fapte, a unor evenimente, nu mai constituie centrul de greutate; ea servește doar pentru exemplificarea, pentru argumentarea unor idei. Eroii lor, care de multe ori nu poartă un nume — „El“, „Eu“, „Ea“, „Femeia“ etc. — sînt personificarea unor concepții de viață, a unor opinii. Dialogul lor este de fapt opoziția între concepții diferite, conflictul în care sînt antrenate semnifică o dezbateră în planul ideilor.

În *Superbii bărbați singuratici*, personajele-idei care se înfruntă reprezintă natura contradictorie, tendințele diferite, existente în sufletul unui om; dorința de confort, de viață mediocru-pașnică intră în conflict cu năzuința spre realizări majore, setea de perfecțiune, de necontenită îmbogățire spirituală este frînată de bucuria unor mărunte satisfacții cotidiene.

Personajele piesei „Eu“ și „El“ sînt concretizarea acestor două tendințe, a impulsurilor contrare care coexistă în om. „El“ lucrează cu dăruire, fără odihnă, la realizarea unei invenții epocale. „Eu“ este tentat de o viață tihnită; „El“ dedică femeii iubite rezultatele unei activități strălucitoare, „Eu“ îi oferă o căsnicie călduță, banală. Conflictul acesta este permanent; înving, pe rînd, unul sau celălalt, dar atunci cînd viața mediocră, concesiile făcute zilnic, ajung să ucidă aspirația spre ideal, omul se simte golit, deper-

sonalizat. El va trebui să reia drumul de la capăt, să-și recîștige forța de muncă, să re-trăiască efortul permanent de împlinire spirituală, să-l reinventeze pe „El“.

Problemele vieții de fiecare zi, sentimentele și gîndurile cu care ne-am obișnuit și pe care le considerăm cunoscute în toate aspectele lor — dragostea, fericirea, încrederea în cel de alături — sînt abordate cu maximă gravitate în teatrul scris de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu. Eroina din *Iubitul meu fără nume* așteaptă cu tristețe, dar și cu speranță, o mare iubire, caută cu înfrigurată neliniște un strop de căldură, o apropiere.

Piesa atrage atenția asupra semnificației majore a fiecărei greșeli, asupra „întîmplărilor fără importanță“ care pot marca un suflet, o viață. Fata din *Iubitul meu fără nume* întîlnește pe un peron de gară un tînăr în care crede că recunoaște pe bărbatul-erou al unui scurt dar grav episod din adolescența sa; chiar dacă este o simplă asemănare, chiar dacă tînărul nu este cel cunoscut cîndva, este și el vinovat; pentru o altă adolescență îndurerată, pentru o altă tristețe consumată în singurătate. Culpabilitatea morală, indiferent de amploarea, indiferent de circumstanțele atenuante, pune o dureroasă amprentă pe existența victimei, dar și pe a autorului ei, are consecințe grave, uneori ireparabile.

Greșeala care poate deveni vină, păcatul neînerederii în omul iubit constituie un punct de plecare al unei dezbateri de ordin moral, psihologic și în comedia dramatică *Dragostea noastră moare odată cu noi*. Este surprinsă aici, o situație-limită care împune o reconsiderare lucidă a valorilor, a sentimentelor și a modului lor de exprimare, a bazelor pe care a fost construită viața unui cuplu. Piesa este o pasionată pledoarie pentru dragostea întreagă, frumoasă, neumbrită de bănuiele și neumilită de îndoială.

Demnă de relevat, în piesele cuprinse în acest volum, este căldura, intensitatea emoțională a replicii, care reușește să estompeze ritmul uneori prea diluat, o anume prolixitate a dialogului. Formula care convinge, cîdem, cel mai bine genului de teatru practicat de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu este aceea concentrată, a piesei într-un act; în *Iubitul meu fără nume* sau *Unde-s marile iubiri* ideile capătă tocmai prin conciziunea formei de exprimare, o mai penetrantă putere de comunicare, construcția dramatică este mai clară și în același timp mai solidă.

Volumul „Drame și comedii“ — cu unele neîmpliniri, cu texte perfectibile sub raportul unor detalii de tehnică a dialogului, al viabilității scenice — este o selecție de piese interesantă, semnificativă pentru creația cuplului de dramaturgi, semnificativă și pentru producția noastră actuală de teatru.

Cristina Constantiniu